COMPORTAMENTUL SUICIDAL ÎN TULBURAREA DE PERSONALITATE BORDERLINE: EVALUARE ŞI INTERVENŢIE TIMPURIE

Dorin Jelaga, Mihaela Belous

Conducător ştiinţific: Igor Nastas

Catedra de sănătate mintală, psihologie medicală şi psihoterapie, USMF „Nicolae Testemiţanu", Chişinău, Republica Moldova

Introducere. Tulburarea de personalitate borderline prezintă cel mai înalt risc suicidal dintre afecţiunile psihiatrice, aproximativ 50% prezentând cel puţin o tentativă în cursul vieţii. La nivel global, suicidul rămâne o problemă majoră de sănătate publică, cu impact deosebit în categoria de vârstă 15–29 de ani. **Scop**. Identificarea factorilor de risc principali pentru comportamentul suicidal la pacienţii cu TPB şi evaluarea intervenţiilor cu eficacitate confirmată, pe baza studiilor publicate în anii 2020-2025. **Material şi metode**. Au fost analizate bazele de date PubMed, Scopus şi Web of Science pentru perioada 2020–2025, folosind termeni „tulburare de personalitate borderline" şi „suicid" sau „autovătamare". Din totalul de 413 articole identificate, au fost selectate 58 (11 revizuiri sistematice, 27 studii clinice, 20 ghiduri), conform fluxului PRISMA. **Rezultate**. Factorii de risc constanţi pentru comportamentul suicidal la TPB includ dereglarea emoţională, impulsivitatea, trauma psihologică precoce şi depresia comorbidă. Terapia dialectic-comportamentală (TDC) reduce numărul tentativelor cu circa 50–70 % la 12 luni şi menţine beneficiul la 24 luni. Terapia bazată pe mentalizare (TBM) şi modelul de evaluare şi management colaborativ al suicidului (EMCS) diminuează auto-vătămarea şi cresc aderenţa la tratament. Aceste intervenţii îmbunătăţesc calitatea vieţii şi reduc internările repetate. Dovezile farmacologice, în special pentru litiu şi clozapină, rămân limitate şi eterogene. **Concluzii**. Dereglarea emoţională, impulsivitatea, trauma precoce şi episodul depresiv reprezintă nucleul de predicţie al suicidului în TPB. Implementarea unui screening standardizat şi accesul la intervenţii psihoterapeutice validate, în special TDC multimodală, reduc semnificativ mortalitatea prin suicid. **Cuvinte-cheie**: tulburare de personalitate borderline, suicid, prevenţie.

SUICIDAL BEHAVIOR IN BORDERLINE PERSONALITY DISORDER: ASSESSMENT AND EARLY INTERVENTION

Dorin Jelaga, Mihaela Belous

Scientific adviser: Igor Nastas

Department of Mental Health, Medical Psychology and Psychotherapy, *Nicolae Testemiţanu* University, Chişinău, Republic of Moldova

Introduction. Borderline personality disorder carries the highest suicide risk among psychiatric conditions, with about 50 % of patients making at least one attempt during their lifetime. Worldwide, suicide remains a major public-health concern, with a particularly heavy impact on the 15–29-year age group. **Objective.** Identification of the main risk factors for suicidal behavior in patients with BPD and evaluation of interventions with proven efficacy, based on studies published between 2020 and 2025. **Material and methods**. The PubMed, Scopus, and Web of Science databases were analyzed for the period 2020–2025 using the terms "borderline personality disorder" combined with "suicide" or "self-harm." Of the 413 articles identified, 58 were included (11 systematic reviews, 27 clinical studies, and 20 guidelines), in accordance with the PRISMA flow diagram. **Results**. Persistent risk factors for suicidal behavior in BPD include emotion dysregulation, impulsivity, early psychological trauma, and comorbid depression. Dialectical behavior therapy (DBT) lowers the number of attempts by about 50–70 % at 12 months and sustains this benefit at 24 months. Mentalization-based therapy (MBT) and the Collaborative Assessment and Management of Suicidality (CAMS) model reduce self-harm and increase treatment adherence. These interventions enhance quality of life and decrease recurrent hospitalizations. Pharmacological evidence particularly for lithium and clozapine, remains limited and heterogeneous. **Conclusion**. Emotion dysregulation, impulsivity, early trauma, and depressive episodes constitute the core predictive cluster for suicide in BPD. Implementing standardized screening and access to validated psychotherapeutic interventions, particularly multimodal DBT, significantly reduce suicide mortality. **Keywords**: borderline personality disorder, suicide, prevention